

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL TASARIMI

Editorler

Doç. Dr. Arif SARIÇOBAN
Yrd. Doç. Dr. Zekiye Müge TAVİL

Kazancılar

Aslı Özlem TARAKÇIOĞLU
Zekiye Müge TAVİL
Turan FAKER
Birsen BAŒECİ
Mehmet KILIÇ
Ufuk BALAMAN
Arif BAKLA
Mehmet YAŞAR
Korkut Uluç İŞİSAG
Kemal Sinan ÖZMEN
Cem BALÇIKANLI
Selmin SÖYLEMEZ
Arif SARIÇOBAN

Kitap, materyal kullanımının önemi, tasarım ve hazırlama ilkeleri, web tabanlı ölçme ve değerlendirme süreci, farklı yaklaşımları, teknoloji geliştirme ve iletişim süreçleri, dil becerilerinin öğretimi ile ilgili hem pratik hem uygulama amaçlı bilgileri sunmaktadır. Kitap bölümleri, teori ve pratiği bir arada barındırmaktadır. Materyal ve teknolojinin iç içe kullanımı ve bu bağlamda ortaya çıkan yaklaşımlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Her bölümde içerikler ve kazanımlar yer almış en sonunda da kendinizi değerlendirebileceğiniz sorulara yer verilmiştir. Bölüm içerikleri uygulama öncesi ve uygulama sırasında yapılması gereken bilgileri içerecek şekilde düzenlenmiştir. Kitabın yazım sürecinde birçok yabancı kaynaktan faydalanılmıştır.

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM VE YAKLAŞIMLAR

Yrd. Doç. Dr. Turan PAKER*

Öğrenme hedefleri

Bu üniteyi çalıştıktan sonra;

- Yabancı dil öğretim yöntemlerini tanımlayabilecek,
- Öğrenme biçemlerinin tanımlarını yapabilecek, yöntem ve öğrenme kuramı ilişkisini kurabilecek,
- Yabancı dilde öğrenme kuramı, yöntem, teknik ve strateji ilişkisini kurabilecek,
- Çeşitli yöntemlere yönelik öğretim tekniklerini ve stratejilerini açıklayabilecek,
- Öğretmenlerin tarihsel süreçte kullanılan dil yöntemine göre değişen rolleri hakkında bilgi sahibi olabilecek,
- Kullanılan dil öğretim yöntemine göre değişen teknik, strateji ve materyalleri tanımlayabilecek,
- Dil öğretiminde en son kullanılan öğrenim, yaklaşım ve tekniklerden haberdar olacaksınız.

İçindekiler

- **Öğrenim Kuramı, Yaklaşım, Yöntem, Teknik ve Strateji**
- **Dil Öğretimine Tarihsel Bakış**
- **Yapısalcı Dil Öğretim, Yöntem ve Yaklaşımlar:**
Audio-Lingual (Duy ve Söyle), Silent Way (Sessiz Biçem),
Suggestopedia (Esinlemeli), Total Physical Response (Fiziksel Tepki) Yöntemleri
- **İletişimsel Dil Öğretim, Yöntem ve Yaklaşımlar:**
Communicative Approach (İletişimsel Yaklaşım),
Natural Approach (Doğal Yaklaşım),
Cooperative Language Learning (Kubaşık Öğrenme),
Content Based Instruction (İçeriğe Dayalı Öğretim),
Task-Based Language Teaching (Göreve Dayalı Öğretim)
- **Dil Öğretim/Öğrenim Sürecinde Farklı Yaklaşımlar**
Çoklu Zekâ Kuramı
NLP

---

* Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi A.D. / tpaker@pau.edu.tr

Giriş

Bu bölümde yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar tarihsel süreç içinde dayandıkları öğrenme kuramları, dil kuramları, amaçlar, sınıf içinde kullanılan öğrenme ve öğretme etkinlikleri, kullandıkları teknikler ve öğretim materyalleri, öğretmen ve öğrenci rolleri açısından incelenecektir. Bu amaçla dil öğretiminde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar, davranışçı, bilişsel, insancıl ve oluşturmaçı öğrenme kuramları bağlamında ele alınacaktır.

Tarihsel süreç içerisinde en eski ve klasikleşmiş dil öğretim yöntemi Dilbilgisi-Çeviri (Grammar Translation) yöntemidir. Bu yöntemde amaç bugün bizim anladığımız anlamda hedef dilde iletişim kurmak değil, hedef dilde yazılmış edebi, felsefi, tarihi veya bilimsel metinleri okuyup çevirerek anlamak ve bu sayede kişinin düşünsel kapasitesini artırmaktır (Larsen-Freeman 2001, Richards ve Rogers 2001). Bu bağlamda, en önemli sınıfıçı etkinlikleri; çalışılan metni cümle cümle ve hatta kelime kelime çevirmek ve anlamak, metin içinde geçen yeni kelimeleri belirleyip anadilde karşılıklarını bulup ezberlemek, onların eş ve zıt anlamlarını bulmak, onlarla yeni cümleler yapmak, etimolojik olarak köklerini incelemek, ayrıca metin içinde geçen dilbilgisi yapılarını tanımak, kurallarını bilmek ve ezberlemek, yeni dilbilgisi yapılarını pekiştirmek için cümleler yapmak gibi etkinliklerdir (Larsen-Freeman 2001). Dilbilgisi çeviri yönteminde en önemli beceri okuduğunu anlayabilmek, anadilden hedef dile veya hedef dilden anadile çeviri yapabilmektir. Dinleme, konuşma, kelimeleri doğru telaffuz etme, iletişim kurma gibi beceriler önemli değildir ve yoktur. Materyal olarak kullanılan sadece hedef dilde yazılmış edebi, felsefi, tarihi veya bilimsel metinler ve sınıftaki yazı tahtasıdır. Güncel dil, söylem ve diyaloglar üzerinde çalışılmaya değer bulunmaz ve alsa bir ders materyali olarak kullanılmaz.